

Kursutbud individuellt val 09-10	2
Garanterat valbara.....	2
HI1201 - Historia A.....	2
BI1206 - Mikrobiologi och genetik.....	2
SV1205 - Svenska C muntlig och skriftlig kommunikation.....	2
Modersmål ML1201-3.....	2
EN1202 - Engelska B.....	2
EN1203 - Engelska C.....	2
MA1202 - Matematik B.....	2
MA1203 - Matematik C.....	3
MA1204 - Matematik D.....	3
FR1301 - Franska steg 1.....	3
FR1302 - Franska steg 2.....	3
FR1303 - Franska steg 3.....	3
FR1304 - Franska steg 4.....	3
SP1301 - Spanska steg 1.....	3
SP1302 - Spanska steg 2.....	3
SP1303 - Spanska steg 3.....	3
SP1304 - Spanska steg 4.....	3
TY1301 - Tyska steg 1.....	3
TY1302 - Tyska steg 2.....	3
TY1303 - Tyska steg 3.....	3
TY1304 - Tyska steg 4.....	3
Övriga gemensamma valbara.....	4
IDH1202 - Idrott och hälsa B (idrott o fysiologi).....	4
IDH1202 - Idrott och hälsa B (styrketräning).....	4
STYK1205 - Styckning övriga djurslag.....	4
NABT1529 - Hantverksteknik (Knivtillverkning).....	4
SC1202 - Specialidrott A.....	4
SC 1203 - Specialidrott B.....	4
NABT1505 - Timring A.....	4
NABT1506 - Timring B.....	4
NABT1204 - Motor- och röjmotorsåg.....	4
KUHI 1201- Filmkunskap.....	4
FOK1201-Trafikkunskap.....	4
BF1202 - Bild och form, grundkurs.....	4
NABT1532-Krankörning.....	4
NABT1533 - Flugbindning A.....	5
NABT1534 - Flugbindning B.....	5
VTB1205 - Sportfiske.....	5
PBTE1207 Personbilsservice.....	5
Inriktningsspecifika	5
LPL1206 - Natur och friluftsliv A Endast Fiskeelever.....	5
LPL1207 - Natur och friluftsliv B Endast Fiskeelever.....	5
SERK1204 - Bordsdekorationer.....	5
BAK1201 - Bageri A Endast HR elever.....	5
MAKU1203 - Gastronomi Endast HR elever.....	5
SERK1203 - Barteknik Endast HR elever.....	5
NABT1205 - Naturbruksmaskiner reparation Endast Skogelever.....	5
SKOG1204 - Röjningsarbete Endast Skogelever.....	5
NAM1534 – Högviltsjakt Endast Jaktelever.....	6
NAM1533 - Jägarexamen Endast Jaktelever.....	6
NAM1535 - Praktisk småviltsjakt Endast Jaktelever.....	6
TRTE1217 - Truck A Endast Transportelever.....	6
AMT1201 - Arbete på väg Endast Transportelever.....	6
TRTE1201 - Logistik A Endast Transportelever.....	6
TRTE1219 Farligt gods Endast Transportelever.....	6
FE1207 Småföretagande A Endast SP elever.....	6
SH1204 - Internationella relationer Endast SP elever.....	6
SH1202 - Samhällskunskap B Endast SP elever.....	6
SH1203 Samhällskunskap C Endast SP elever.....	6
DAA1201 - Datorkunskap Endast SP elever.....	6

Kursutbud individuellt val 09-10

Poängantalet för kurserna inom individuellt val i din studieplan uppgår till totalt 300 poäng fördelade på sex terminer eller 3 läsår.

Du ska nu välja kurser för det kommande läsåret, ht (50 poäng) och vt (50 poäng).

Vissa kurser, t ex B-kurser, kräver att du läst A-kursen först.

En del kurser kan endast väljas av elever på vissa inriktningar. Antalet deltagare måste som regel uppgå till minst fem elever för att vi ska kunna erbjuda den kurs du önskar.

Du ska ange fem (5) alternativ på den särskilda valblanketten.

Garanterat valbara

HI1201 - Historia A

Historia A bygger på grundskolans kurs och ger sammanhang och bakgrund för hela historien från forntiden till vår tid samtidigt som den ger tillfälle till särskilda nedslag och fördjupningar utifrån elevernas behov och intressen. Centrala och för bildningen oundgängliga skeenden, företeelser och personer skall ingå. Kursen skall anpassas till den studieinriktning som eleven valt. Historia A är gemensam kurs på samhällsvetenskapsprogrammet, estetiska programmet och naturvetenskapsprogrammet.

BI1206 - Mikrobiologi och genetik

Kursen Mikrobiologi och genetik behandlar mikroorganismers livsbetingelser, struktur och funktion. I kursen ingår experimentella studier av mikrobiologiska processer av betydelse för naturbruket. Kursen behandlar också hygien, desinfektion, smitta och smittvägar. Vidare behandlas genetik, arvsmassans uppbyggnad samt genteknik och därmed sammanhängande etiska frågor. Kursen är en gemensam kurs för inriktningarna djurvård samt miljö- och naturvård inom naturbruksprogrammet.

SV1205 - Svenska C muntlig och skriftlig kommunikation

Kursen Svenska C muntlig och skriftlig kommunikation är en kurs som ger eleverna möjlighet att utveckla och finslipa kommunikativa färdigheter och former och förbereda för högskolestudiernas och yrkeslivets muntliga presentationer och formella skrivande. I kursen ingår också en introduktion av olika former av digital presentationsteknik. Eleverna får tillfälle att överblicka större kunskapsfält och genomföra större och självständigare muntliga och skriftliga uppgifter och utveckla ett alltmer vetenskapligt sätt att tänka och arbeta. I samband härmed övas källkritisk informationssökning i såväl tryckta källor som databaser av olika slag. Journalistiska, populärvetenskapliga och vetenskapliga texter i anknytning till både kärnämnen och karaktärsämnen studeras som mönstertexter. Tillämpningar och fördjupningar görs med hänsyn till elevernas intressen, studieinriktning och framtida behov. Svenska C – muntlig och skriftlig kommunikation är gemensam kurs på samhällsvetenskapsprogrammet.

Modersmål ML1201-3

Enligt kursmål

EN1202 - Engelska B

Engelska B bygger på Engelska A och motsvarar steg 6. Kursen har en mer analytisk inriktning. Perspektiven vidgas ytterligare mot språkanvändning i varierande och komplicerade situationer. Kännedomen om engelskspråkig kultur fördjupas. Engelska B är gemensam kurs på de estetiska, naturvetenskapliga, samhällsvetenskapliga och tekniska programmen.

EN1203 - Engelska C

Engelska C bygger på Engelska B och motsvarar steg 7. Kursen förbereder för yrkesarbete eller högskolestudier med engelska som arbetsredskap. I kursen finns möjlighet att använda engelska i projektarbete och arbeta med att formulera mål, välja och motivera arbetsmetod, formulera och genomföra en arbetsplan samt utvärdera och på olika sätt presentera resultatet av ett arbete. Engelska C är en valbar kurs.

MA1202 - Matematik B

Matematik B bygger vidare på kunskaper motsvarande grundskolans sannolikhetslära och på Matematik A inom områdena geometri, statistik, algebra och funktionslära. Kursen ger sådana insikter i matematiska begrepp och metoder som möjliggör för eleven att med hjälp av matematiska modeller kunna lösa problem inom olika områden, särskilt med anknytning till utbildningens karaktärsämnen. Dessutom behandlar kursen hur en statistisk undersökning genomförs och värderas. Matematik B är gemensam kurs på estetiska programmet, naturvetenskapsprogrammet, samhällsvetenskapsprogrammet och på teknikprogrammet.

MA1203 - Matematik C

Matematik C bygger vidare på Matematik B inom aritmetik, algebra och funktionslära. Den innehåller även differentialekalkyl. I kursen behandlas problem som gäller optimering, förändringar och extremvärden. Problemens innehåll skall så långt som möjligt ha anknytning till viktiga frågor inom elevens studieinriktning. Kursen är gemensam kurs på naturvetenskapsprogrammet och teknikprogrammet.

MA1204 - Matematik D

Matematik D bygger vidare på Matematik C och innehåller trigonometri och differential- och integralkalkyl. Kursen utgör lämplig grund för fortsatta studier inom såväl beteendevetenskap, ekonomi och samhällsvetenskap som inom naturvetenskapliga och tekniska utbildningar. Eleven utvecklar under eget ansvar sin förmåga att i en större uppgift självständigt arbeta med en problemställning i matematik. Kursen är gemensam på naturvetenskapsprogrammet.

FR1301 - Franska steg 1

Moderna språk, steg 1, är nybörjarkurs. Eleven lär känna språket och de kulturer där språket talas, börjar lära sig förstå och börjar använda språket för kommunikation.

FR1302 - Franska steg 2

Moderna språk, steg 2, ger eleven möjlighet att utveckla sina kunskaper, sin kommunikationsförmåga och sin kännedom om kulturer i länder där språket talas. Elevens medvetenhet om sin egen inläring ökar liksom förmågan att använda hjälpmedel som t.ex. lexikon.

FR1303 - Franska steg 3

I kursen Moderna språk, steg 3, använder eleven språket på ett alltmer varierat sätt. Eleven lyssnar och läser, samtalar och skriver för olika syften och i olika situationer.

FR1304 - Franska steg 4

Kursen Moderna språk, steg 4, breddar språkförmågan och innehåller olika varianter av språket. Eleven läser och tillgodogör sig enkel skönlitteratur och utvecklar sin förmåga att kommunicera muntligt och skriftligt.

SP1301 - Spanska steg 1

Moderna språk, steg 1, är nybörjarkurs. Eleven lär känna språket och de kulturer där språket talas, börjar lära sig förstå och börjar använda språket för kommunikation.

SP1302 - Spanska steg 2

Moderna språk, steg 2, ger eleven möjlighet att utveckla sina kunskaper, sin kommunikationsförmåga och sin kännedom om kulturer i länder där språket talas. Elevens medvetenhet om sin egen inläring ökar liksom förmågan att använda hjälpmedel som t.ex. lexikon.

SP1303 - Spanska steg 3

I kursen Moderna språk, steg 3, använder eleven språket på ett alltmer varierat sätt. Eleven lyssnar och läser, samtalar och skriver för olika syften och i olika situationer.

SP1304 - Spanska steg 4

Kursen Moderna språk, steg 4, breddar språkförmågan och innehåller olika varianter av språket. Eleven läser och tillgodogör sig enkel skönlitteratur och utvecklar sin förmåga att kommunicera muntligt och skriftligt.

TY1301 - Tyska steg 1

Moderna språk, steg 1, är nybörjarkurs. Eleven lär känna språket och de kulturer där språket talas, börjar lära sig förstå och börjar använda språket för kommunikation.

TY1302 - Tyska steg 2

Moderna språk, steg 2, ger eleven möjlighet att utveckla sina kunskaper, sin kommunikationsförmåga och sin kännedom om kulturer i länder där språket talas. Elevens medvetenhet om sin egen inläring ökar liksom förmågan att använda hjälpmedel som t.ex. lexikon.

TY1303 - Tyska steg 3

I kursen Moderna språk, steg 3, använder eleven språket på ett alltmer varierat sätt. Eleven lyssnar och läser, samtalar och skriver för olika syften och i olika situationer.

TY1304 - Tyska steg 4

Kursen Moderna språk, steg 4, breddar språkförmågan och innehåller olika varianter av språket. Eleven läser och tillgodogör sig enkel skönlitteratur och utvecklar sin förmåga att kommunicera muntligt och skriftligt.

Övriga gemensamma valbara

IDH1202 - Idrott och hälsa B (idrott o fysiologi)

Kursen bygger på Idrott och hälsa A. Du får kunskap om och erfarenhet av fysiologiska och psykologiska effekter av olika former av träning. Du får delta i olika friluftaktiviteter och möjlighet att leda, organisera och utvärdera dessa.

IDH1202 - Idrott och hälsa B (styrketräning)

Kursen Idrott och hälsa B bygger på Idrott och hälsa A och fördjupar och vidgar kunskaper i ämnet.

STYK1205 - Styckning övriga djurslag

Kursen skall ge fördjupade kunskaper om och erfarenheter av styckning, nedskärning och sortering av kött från andra djurslag än gris och nöt. Kursen skall även ge kunskaper om detaljstyckning, förpackningsmaterial, paketering, märkning och förvaring samt ekonomiska kalkyler. Kursen skall vidare ge fördjupade kunskaper om användning av verktyg, maskiner och övrig utrustning för styckning av andra djurslag än gris och nöt.

NABT1529 - Hantverksteknik (Knivtillverkning)

Kursen ger dig möjlighet att tillverka din egen kniv.

SC1202 - Specialidrott A

Kursen Specialidrott A utgår från ett individuellt idrottsperspektiv, klargör sambanden mellan idrott, samhälle, hälsa och kultur samt ger en helhetsbild på idrottsutövandet.

SC 1203 - Specialidrott B

Kursen Specialidrott B bygger på A-kursen och fördjupar elevernas kunskaper som bas för ett samhälleligt engagemang inom idrott.

NABT1505 - Timring A

I timring A lär du dig grunderna i timring, dvs hur man avancerar ”från stock till stuga”. Kursen behandlar råvaran, verktygen, de historiska och kulturella perspektiven. Den ger praktisk erfarenhet av timring och färdighetsträning. Efter genomgången kurs skall du kunna medföra egentillverkad knut med hem

NABT1506 - Timring B

I kursen timring B får Du fördjupade kunskaper och färdigheter i timring.

NABT1204 - Motor- och röjmotorsåg

Kursen skall ge grundläggande färdigheter i att hantera motor- och röjmotorsåg. Kursen skall också ge kunskaper om hur man arbetar på ett riktigt sätt med utgångspunkt i miljö, säkerhet och ergonomi.

KUHI 1201- Filmkunskap

Kursen skall ge redskap för att analysera och tolka filmiska uttryck. Kursen ska även tydliggöra skillnaderna mellan dokumentär- och fiktionsfilm samt ge kunskap om väsentliga drag i filmens utveckling och om viktiga tolkningsteorier. Dessutom skall kursen klargöra filmmediets kopplingar till kommersiella krafter och hur det speglas av olika samhällsprocesser.

FOK1201-Trafikkunskap

Kursen ska ge grundläggande kunskap om trafiksäkerhetsfrågor samt den roll transporter och fordon har i samhället. Dessutom ska kursen utveckla grundläggande kunskap om de arbetsområden som utbildningen inom fordonsprogrammet leder fram till och de krav på behörighet som ställs för att arbeta inom dessa arbetsområden.

BF1202 - Bild och form, grundkurs

Kursen ger grundläggande kunskaper inom bild- och formområdet. Kursen skall också utveckla förmåga att analysera och tolka olika typer av bild- och formspråk. Dessutom skall kursen ge möjlighet att arbeta med olika material och tekniker.

NABT1532-Krankörning

I denna kurs får du färdighetsträning i körning av skogskran på ett riktigt sätt och därmed en viktig grund för vidare studier i körning av kran.

NABT1533 - Flugbindning A

Kursen ger dig goda kunskaper om de flesta flugbindningsmaterial och deras användningsområden. Kursen ska också genom praktisk flugbindning ge kunskaper och färdigheter så att eleven behärskar bindtekniker för att binda de vanligaste flugtyperna.

NABT1534 - Flugbindning B

Kursen ger dig fördjupade kunskaper inom flugbindning.

VTB1205 - Sportfiske

Kursen skall ge kunskaper om sportfiske och användning av redskap för sportfiske. Kursen skall också ge kunskaper om lämplig utrustning och säkerhet i samband med friluftsliv och fältmässiga förhållanden. Kursen skall även ge kunskaper om hur ett vatten kan förbättras för sportfiske. Kursen skall dessutom ge kunskaper om fiskerätt och allemansrätt.

PBTE1207 Personbilsservice

Kursen skall ge kunskap om och erfarenheter av att utföra service och underhåll på personbilar.

Inriktningsspecifika

LPL1206 - Natur och friluftsliv A Endast Fiskeelever

Kursen skall belysa olika synsätt på naturen ur ett kulturellt, historiskt, ekologiskt och globalt perspektiv. Kursen skall även ge tillfällen till naturupplevelser och skapa förståelse för naturen som inspirationskälla och därigenom nödvändigheten att värna om den. Ett ytterligare mål för kursen är att genom kunskap om naturvärden skapa förutsättningar att till andra överföra ett positivt förhållningssätt till naturen.

LPL1207 - Natur och friluftsliv B Endast Fiskeelever

Kursen Natur och friluftsliv B fördjupar kunskaperna om och erfarenheterna av friluftsliv och naturen som rum för lärande. I kursen kombineras praktisk erfarenhet och teoretisk analys för att utveckla förståelse av hur aktiviteterna kan användas i pedagogiskt arbete. Kursen är valbar.

SERK1204 - Bordsdekorationer

Kursen skall ge grundläggande kunskaper om och erfarenhet av att på ett smakfullt och kreativt sätt arrangera blommor. Kursen skall ge kännedom om ekonomisk beräkning för dekorationer. Kursen skall också ge kunskaper om och erfarenheter av att arrangera bordsdekorationer som följer högtider, årstider och teman. Kursen skall dessutom utveckla förmågan att skapa en estetiskt tilltalande miljö på hotell och restauranger.

BAK1201 - Bageri A Endast HR elever

Kursen skall ge grundläggande kunskaper i framställning av bröd med jästa degar. Kursen skall även ge kunskaper om användning av maskiner och övrig utrustning samt om olycksfallsrisker, hygien- och säkerhetsbestämmelser. Dessutom skall kursen ge kunskaper om receptberäkning.

MAKU1203 - Gastronomi Endast HR elever

Kursen skall ge kunskap om gastronomins historia och utveckling samt fördjupad kunskap om matsedelsplanering och matsedelsutformning. Kursen skall även ge kunskap om resultat av olika smakkombinationer och utveckla förmågan att använda olika sinnen när måltider och matsedlar komponeras. Kursen skall dessutom ge kunskap om gastronomiska termer på engelska och franska.

SERK1203 - Barteknik Endast HR elever

Kursen skall ge grundläggande kunskaper om arbete i en dryckesbar. Kursen skall även ge kunskaper i hantering av råvaror, material och redskap i en dryckesbar. Kursen skall dessutom ge kunskaper om olika alkoholhaltiga och alkoholfria drycker, olika spritbaser och drinkrecept samt erfarenhet av att blanda till lättdrinkar. Förkunskap – Severing B

NABT1205 - Naturbruksmaskiner reparation Endast Skogelever

Kursen skall ge kunskaper om reparation av maskiner som används inom naturbruksområdet. Kursen skall också ge färdigheter i att biträda vid mer omfattande och kvalificerade underhålls- och reparationsarbeten.

SKOG1204 - Röjningsarbete Endast Skogelever

Kursen skall ge kunskaper om reparation av maskiner som används inom naturbruksområdet. Kursen skall också ge färdigheter i att biträda vid mer omfattande och kvalificerade underhålls- och reparationsarbeten.

NAM1534 – Högviltsjakt Endast Jaktelever

Enligt kursplan

NAM1533 - Jägarexamen Endast Jaktelever

Enligt kursplan

NAM1535 - Praktisk småviltsjakt Endast Jaktelever

Enligt kursplan

TRTE1217 - Truck A Endast Transportelever

Kursen Truck A ägnas åt att köra, manövrera och hantera gods med olika slag av truckar och åt hur gods med speciella egenskaper, t.ex. farligt gods, ställer speciella krav på hantering och transport.

AMT1201 - Arbete på väg Endast Transportelever

Kursen Arbete på väg handlar om säkerhets- och miljöaspekter vid arbete på väg.

TRTE1201 - Logistik A Endast Transportelever

Kursen Logistik A behandlar materialadministration, olika transporters och varuflödens ekonomiska förutsättningar. Kursen är gemensam inom inriktningen transport.

TRTE1219 Farligt gods Endast Transportelever

Kursen Farligt gods ägnas åt transporter med farligt gods.

FE1207 Småföretagande A Endast SP elever

Småföretagande A behandlar de mindre företagens roll och funktion. Kursen utvecklar förmågan att använda sådana enklare metoder och tekniker, som de mindre företagen inom verksamhetsområdet använder inom marknadsföring, redovisning och kalkylering.

SH1204 - Internationella relationer Endast SP elever

Kursen Internationella relationer tar upp internationella frågor ur olika aspekter och behandlar orsaker till och konsekvenser av den ökade globaliseringen.

SH1202 - Samhällskunskap B Endast SP elever**SH1203 Samhällskunskap C Endast SP elever**

Samhällskunskap B och C ger ytterligare breddning och fördjupning av utbildningen i ämnet. De samhällsfrågor som studeras blir mer komplexa. Härigenom tränas eleverna i arbetssätt och analyser som alltmer närmar sig det sätt som de vetenskaper som ligger till grund för ämnet arbetar efter.

DAA1201 - Datorkunskap Endast SP elever

Kursen skall ge kunskaper om persondatorer och nätverk samt färdigheter i att använda programvaror i samband med olika slags arbetsuppgifter inom vald studieinriktning. Kursen skall utveckla färdigheter i att söka och hantera information på internet/intranet. Kursen skall dessutom ge kunskaper om datasäkerhet samt om lagstiftning och ergonomi- och miljöfrågor inom dataområdet.